

זאב בלאגי - סיפורו "ילד ביאלייסטוק"

ב-3 ביוני 1941 הגיעו כ-140 ילדים לעיר הקיט' דרוסקיניק שבליטא, למחנה קיץ של תנועת הצופים הסובייטי "הפיונרים". היו מהם ילדים מביאלייסטוק כשהצעירים ביותר היו בני 7 והכי מבוגרים בני 15. 85% מאייתנו היו יהודים ו-15% היו פולנים וروسים.

ב-22 ביוני העירו אותנו מן השינה הדים מרוחקים של התפוצצות. המנהל שלנו סמואל מרקוביץ' פבזנר, יהודי מלנינגרד, דאג לקחת את כל הילדים ולהכניס אותם לרכבת. הייתה בהלה גדולה, הוא דאג שכולם יכנסו ולא השאיר אף אחד אחר. הוא הכניס את כל הילדים דרך דלתות הרכבת או דרך החלונות, מה שנדרש כדי שכולם יכנסו. הוא פתח את המחסנים וננתן הוראה לכל ילד לקחת כמה אוכל שהוא יכול לקחת כדי שייהה לו לדרכו.

אחריו שודא שככל הילדים נמצאים על הרכבת, הוא מינה מפקד על הרכבת, והתחלנו לנסוע לכיוון ביאלייסטוק. הגיענו עד גרוודנו אך השטח כבר היה כבוש ע"י הגרמנים. נהג הקטר רצה לעזוב את הרכבת, אך פבזנר פקד עליו באופן אישי לסייע את הרכבת ולנסוע לרוסיה הלבנה. הנהג סירב להיענות לו, אך סמואל שלף עליו את נשקו ובאיומי אקדח הכריח אותו לנסוע לרוסיה הלבנה.

במהלך כל הדרך היו הפצצות, ובכל הפצצה קיבלנו הוראה לעזוב את הקרונות ולהתפזר בעירות. באחת הפצצות גילינו לפטע בספירת הילדים כי חסר לנו ילד אחד. פבזנר לא הרשה להמשיך בנסיעה עד אשר יימצא הילד האבוד. לבסוף נמצא הילד, בן 7, ישן על ערמת קש.

הגענו למינסק. המנהל סמואל מרקוביץ' ירד מהרכבת כדי להשיג לנו אוכל. באותו רגע שירד מהרכבת החלה הפצזה על העיר והוא נפצע ברגלו. באותו זמן הרכבת המשיכה לנסוע במהירות כדי לבסוף מההפצזה, ואיבדנו את עקבותיו.

למרות הפצעה שלו, הצליח פבזנר להשיג אותנו, וכעבור יום ה策טראף אלינו חזרה לרכבת. הפצצות נמשכו עד אשר הגיעו לעיר סמולנסק. לאחר מכן לא היו עליינו הפצצות.

ב-2 ביולי הגיענו לסראפול, עיר גדולה באזורי אוראל. שם העבירו אותנו לכפר קראקובינו ותושבי המקום קיבלו אותנו יפה מאוד.

הגענו לחורף מן הקשיים ביותר. הטמפרטורה הגיעה ל- -40- מעלות צלזיוס, ולנו לא היו בגדי חורף. המנהל שלנו, סמואל מרקוביץ', דאג לנו לאורך כל הדרך מכל הלב. הוא דאג לביגוד מתאים, לחינוך, ולעצמאות שלנו בכל התחומים.

קיבלו שני מבנים: אחד לבניות אחד לבנים, וסמואל מרקוביץ' דאג שייהה לנו טוב. נירחמו משק בית, משק חיות, דאגנו לעצמנו לעצים לחורף.

אפשר להגיד את זה כך: **יהודי שהציג יהודים**.

ב-1990 הצלחנו להביא אותנו ארץ ואני רוצה להזכיר קטע אותו הקראתי בפגישתנו אז, בהיכל ביאלייסטוק, כדי להראות את תודתנו על הדאגה הרבה שהשקי עבוננו:

"סמואל מרקוביץ' היקר,

ברצוני להראות ולהציג בפניך את ידך אשר כה عملת על חינוכם ושמירה עליהם, למורות התלאות הרבות אשר עברנו כולנו ביחד.

בתקופת המלחמה הקשה והנוראית הצלחת להעיר אותנו למקום בטוח ואנו זוכרים היבט כיצד דאגת לנו למקום בטוח למורות שמאז עברו כבר 50 שנה.

המשכת לדאוג להשכלהנו ועובדת היא שיצאו מתוכנו: רופאים, מהנדסים, רואי חשבון, אחים ומותות, אנשים טובים מועילים לחברה ובוני הארץ שלנו בכל הענפים.

בתקופת החורף הקשה כשהאטמוספרטור הגיעה קרוב ל- 50- מעלות ידעת לדאוג לנו לביגוד הנכון ובמהירות, כדי שנוכל להמשיך בחים נורמליים ובלימודים.

דע לך כי כולנו מוקירים ומכבדים אותך על פועלך, והננו מודים לך, מכובדנו סמואל מרקוביץ', בשם כל המשפחה שלנו על כל שעשית למעןינו.

אנו מחלים לך שנים ארוכות והרבה הרבה בריאות.
אנו שמחים לפגוש את חברינו על אדמתנו בקביעות ונפגש בקרוב בירושלים".

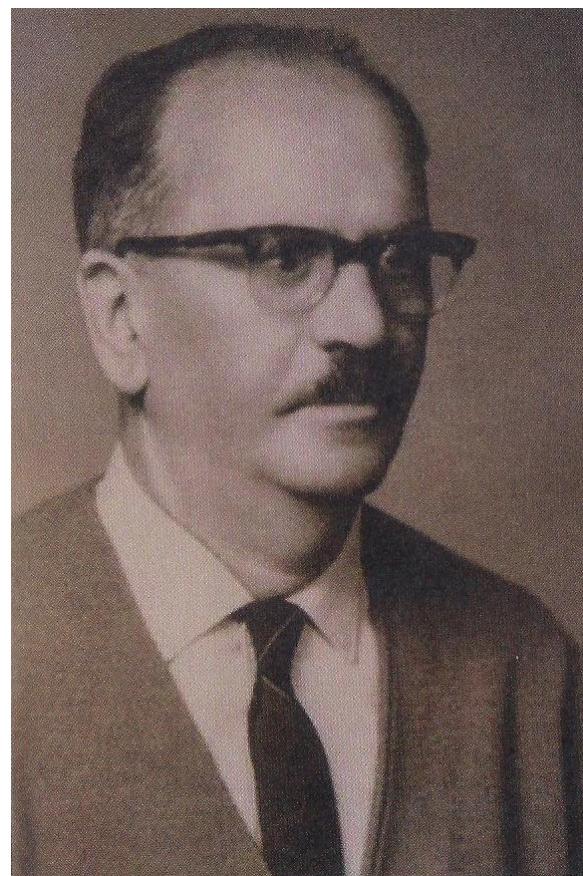
בនוסף לנאום זה היו נאומים מרגשים נוספים שנשאו למשמעותם.

سمואל מרקוביץ' היה המנהל שלנו, אבא ואימה שלנו, המচנן שלנו והחבר שלנו.

سمואל מרקוביץ' פבזנר

אדם נוסף אותו ארצה לציין הוא יעקב טוביאש, מהעיר לומברדיה, מדריך שהצטרף אליו באמצע הדורן, במלחין הנסעה ברכבת. הוא שמע שהילדים מדברים יידיש והוא ניגש אליהם. הוא ביקש להצטרף אליו ופבזנר ענה בחיוב להצעתו, והוא נשאר איתנו מאותו רגע והילך כל המלחמה. מתוך קבוצת הילדים שהיינו, בסוף המלחמה רק ארבעה ילדים מצאו חלק משפחותיהם. שאר המשפחות נרצחו ע"י הנאצים.

יעקב טוביאש (1900-1970)

קבוצת הילדים היהודיים מביאליסטוק בקראקובינו, 1941

מגוריו הבנות בקרקובינה

פבזנר עם חניכיו, לוחץ יד לחניך זאב בלגלי, לאחר שהתגייס לצבא הרוסי

פבזנר (יושב שני משמאל) עם ילדי הקבוצה בקראקובינה. יעקב טוביאש יושב מימין.

קבוצת נערים ניצולי שואה ילדי ביאלייסטוק דרוסקנינקי בקראקוביאנו, רוסיה 1941-1945

(דאב בלגאי יושב שני מימין)